lag de in nevelen gehulde straat aan den voet der villa. Van de verre haven droeg de wind het langgerekte huilen van een sirene nader. Haar pijnigend geluid sneed angstig door de stilte ; het gilde door de stad tot voorbij de ponten, tot op de velden en weiden en moerassen en verzonk in den nacht.

De consul keerde zich zuchtend van het venster en liep op en neer in zijn slaapkamer. Hij wierp nog een blik door de donkere gordijnen naar beneden in den tuin, dan deed hij het licht uit en ging naar bed.

Geruimen tijd keerde hij zich slapeloos om en om. Altijd weer dook het gezicht van den Rus voor hem op. Dan viel hij eindelijk in een lichte sluimering. Een keer geloofde hij zachte schreden in den tuin te hooren. Oogenblikkelijk was hij klaar wakker, sprong uit bed en snelde naar 't raam ; niets was te zien. Opgewonden legde hij zich weer neer. Zijn overspannen zenuwen konden hem bedrogen hebben. Eindelijk viel hij opnieuw in een onrustigen slaap.

Het kan ongeveer midden in den nacht geweest zijn, toen consul Olsen ontwaakte doordat een menschelijke stem zijn naam riep. Hij richtte zich in bed op. De kamer was pikdonker. Hij luisterde. Alles was stil. Toen hoorde hij voor den tweeden keer zijn naam uitspreken. Sidderend richtte hij zich in bed op en tastte voorzichtig naar zijn revolver, die naast hem in het nachtkastje lag. Ondertusschen hoorde hij weer spreken — Russische woorden.

Op dit oogenblik dreunde het vanuit het portaal : drie uur.

De consul greep met bevende hand naar de revolver en verzekerde ze. Toen stond hij geruischloos op, sloop naar de deur en keek door het sleutelgat. De werkkamer was donker. Hij hield de revolver op schootshoogte, rukte met één ruk de deur open en draaide in 't volgend oogenblik het electrische licht op. In het midden van de kamer stond, met den rug naar hem toegekeerd, een man. „Wat moet je hier ?" zei de consul luid en hij wilde juist op den vreemde aanleggen toen deze zich omdraaide en met een beleefd lachje zei :

„Goeden avond, mijnheer Olsen !"

De consul staarde den man in 't gezicht en liet de revolver op den grond vallen. Voor hem stond Joe Jenkins.

„U hebt lang op me gewacht, nietwaar, mijnheer Olsen !" begon de detective na een korte pauze. „Nu, ik heb werkelijk veel te doen gehad in dien tijd. U zult het dadelijk zien ! . . . Ik moet u eenige verklaringen geven. Wilt u zich niet eerst aankleeden ?"

„Niet noodig," antwoordde de consul. „Ik ben, zooals u ziet, in pyama."

„Allereerst," begon Mr. Jenkins, „moet ik u een klein verwijt maken, mijnheer Olsen. U heeft me niet geheel de waarheid gezegd. Of, beter, u heeft me niet alles gezegd, wat u wist. U heeft me b.v. niet gezegd, dat u van geboorte een Rus zijt, en dat uw ware naam Fedor Maljustin is."

De consul deed een schrede op den detective toe en maakte een beweging alsof hij hem bij den arm wilde nemen. Dan liet hij den opgeheven arm weer zinken en staarde den spreker met een uitdrukking van grenzelooze verbazing in 't gelaat.

„Ik kan u nog meer zeggen, mijnheer Olsen," ging de detective voort. „U is voor ongeveer 20 jaar als politiek gevangene naar Siberië verbannen. In de Siberische goudmijnen aan de Jenissei en aan de Tunguska heeft u verscheidene jaren gewerkt. Op een dag vond een van uw medegevangenen een klomp goud, en het gelukte hem dezen te verbergen. Deze schat moest de gansche kolonie helpen om te vluchten. Bij de eerste gunstige gelegenheid wilde de gansche kolonie uitbreken en Amerika of China trachten te bereiken. U echter, mijnheer Olsen-Maljustin, kende de bergplaats van het goud.

Op een regenachtigen Novembernacht was de begeerte naar dien glinsterenden schat u te sterk. U roofde 'm en nam de wijk. Terwijl uw lotgenooten verder in de ruwe gevangenschap vertoefden, eens zoo streng bewaakt na uw succesvolle vlucht, ging u naar Amerika en begon daar met het vermogen, dat u in handen was gevallen, een nieuw leven. — Ik moet u toegeven, dat u uw daad in menig opzicht hebt probeeren goed te maken. U heeft hard gewerkt en doet het thans nog.

U hebt veel goed gedaan en is nog heden iemand, die in stilte veel tranen droogt. Maar uw mede-gevangenen van toen hebben wraak gezworen ; ze hebben u dien streek nooit vergeven. Intusschen zijn drie van hen in vrijheid gesteld : Wasileff, wien u den goudklomp ontstolen hebt, Borkowski en Dyschnikoff. Jawel, Dyschnikoff, die niet, zooals u zei, uw jeugdvriend, maar uw medegevangene was. Jaren lang hebben deze drie gedurende hun ellendigen arbeid in de Siberische woestenij slechts die ééne gedachte gekoesterd : Wraak op u te nemen, wraak voor een misdrijf, dat in de hersens van deze drie menschen in den loop van den tijd reusachtige, bovenmenschelijke afmetingen aangenomen heeft .... Val me niet in de rede, mijnheer Olsen," weerde Jenkins af, toen de consul de hand ophief —, „om het u maar direct te zeggen, er is gevaar in aantocht. Gevaar voor u .... Alzoo, die drie zijn vóór eenigen tijd hier in Hamburg gekomen, nadat ze jarenlang vergeefs uw spoor gezocht hadden. Bij hen was Dyschnikoff. Deze, tot wien u gedurende uw straftijd in een zeer vriendschappelijke verhouding gestaan hebt, deze Dyschnikoff werd tot u gezonden, als lokvogel om zoo te zeggen. Hij had ongetwijfeld de opdracht, uw gevoeligste plaats op te sporen — want de wraak moest vreeselijk zijn. Misschien dacht men dat u wellicht een kind had, dat u zeer na aan 't hart lag, of iets dergelijks. Een eenvoudige moord op u zal dezen wraaklustigen een te milde straf geleken hebben. Nadat Dyschnikoff nu bericht had, dat u kinderloos was, hebben uw vervolgers over uzelf het doodvonnis uitgesproken. Dyschnikoff was aangewezen, het te voltrekken. — En nu komt een psychologische merkwaardigheid, die overigens karakteristiek voor het Russisch karakter is.

Toen Dyschnikoff uw huis betrad, was hij uw gloeiende vijand. Ondertusschen is hij — en dit spreekt meer dan al het andere ten uwen gunste — in uw besten vriend veranderd. Menigeen had hem in uw plaats de deur gewezen ; u heeft hem opgenomen, hem gevoed en verzorgd, en heeft hem het hard in zijn lichaam geroerd. Zijn haat voor u heeft zich langzamerhand in een aanbiddende liefde veranderd, en hij, die gekomen was om u te dooden, kende nu geen anderen plicht, dan u voor de plannen uwer doodsvijanden te beschutten.

De gemoedsverandering kan voor zijn spitsbroeders niet lang verborgen gebleven zijn. Op een dag moet hij weggebleven zijn, toen men een gewichtige beraadslaging had voorgenomen. Die twee hebben gewacht en gewacht ; hij is niet weergekomen. Toen besloten beiden, hem te dreigen. Maar hoe? Zij kenden zijn adres niet ; hij heeft zich weliswaar overdag bij u opgehouden, maar hij heeft niet bij u gewoond. Een brief aan hem moest opzien baren ; hoe zou deze Russische gestrafte aan kennissen komen in Hamburg ? Een enkele brief aan hem had wellicht uw verdenking opgewekt. En nu kom ik aan de raadselachtige kwestie van de visitekaarten van tandarts Dr. Karras. Kijkt u eens."

De detective deed een pas op zijde, en consul Olsen keek verbaasd op de geopende grammophoon, op welker groene schaal een visitekaart van Dr. Karras lag. Jenkins drukte op den knop, een zacht zoemen begon en in het volgende oogenblik hoorde men een menschelijke stem in de Russische taal zeggen : Gregor Dyschnikoff, wij bevelen je, aan den dief en verrader Maljustin, genaamd Olsen, het doodvonnis te voltrekken. De voltrekking is op 16 December vastgesteld. Indien je niet gehoorzaamt, dan zal de doodstraf je zelf treffen. Wasileff, Borkowski."

De consul had met gefronste wenkbrauwen naar deze woorden geluisterd. Reeds na de eerste lettergrepen kreeg zijn gezicht een blauwe kleur, toen greep hij met de handen in de lucht en viel 't volgend oogenblik zwaar en als lood in een stoel.

„Herkent u deze stem ?" vroeg Jenkins.

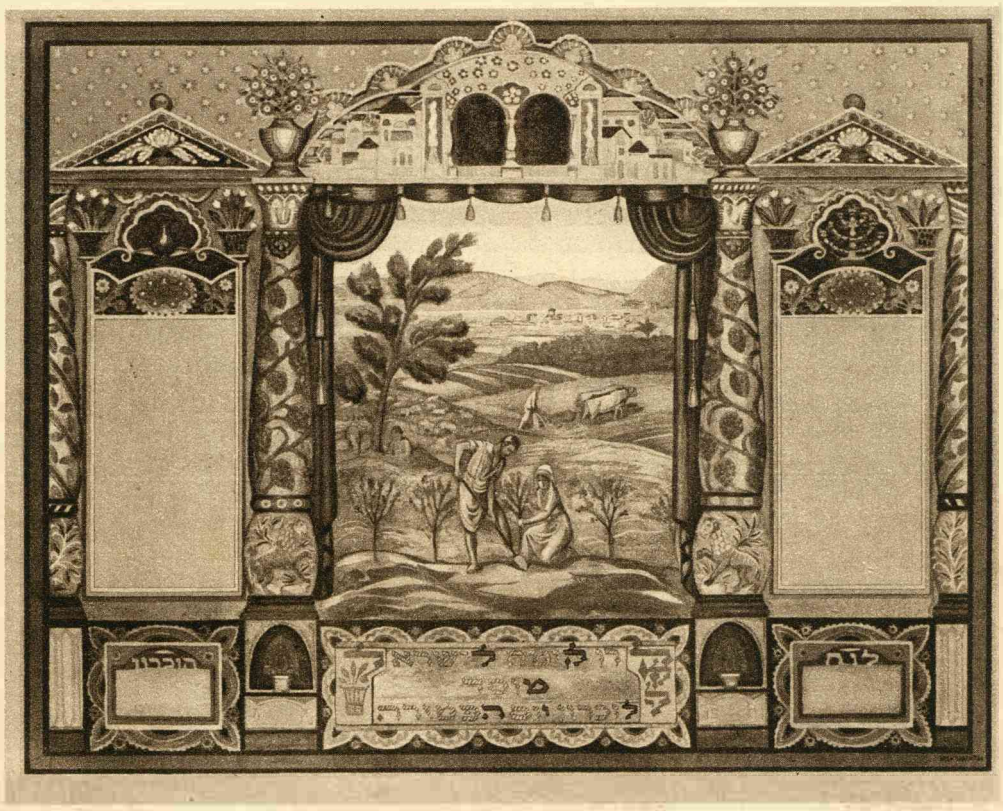
De consul hief lastig en moeilijk zijn hoofd op, keek den detective met een verschrikten blik aan en zei zacht : „Ja. Het is Wasileff. De man, wien ik den goudklomp ontstolen heb. Maar .... om godswil, Mr. Jenkins... wat beteekent dit alles?" — „Hebt u dit nog niet begrepen?" vroeg Jenkins. De consul schudde het hoofd en zag angstig en ontsteld naar de grammophoon.

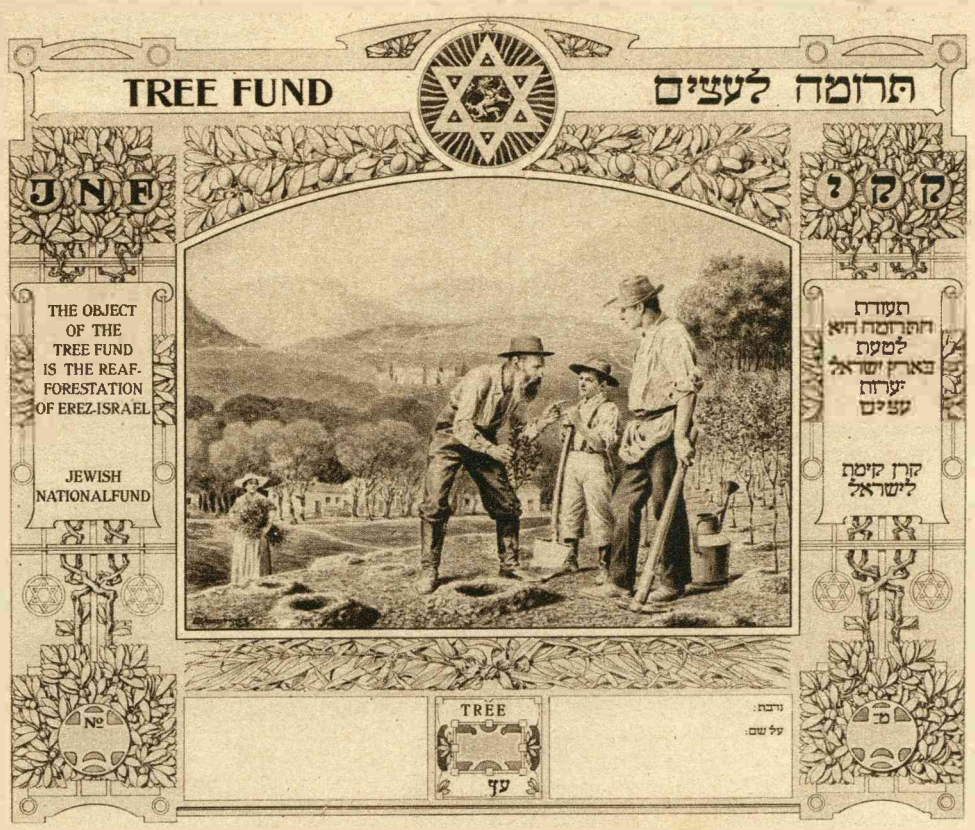
„Nu," begon de detective, „wat u vriend, de chemicus, u gezegd heeft, klopt precies : de kaart is niet beschreven. Maar niettemin behelst ze, evenals alle andere kaarten, een boodschap : zij is bespeeld op de wijze van een grammophoonplaat. Door toeval zullen uw vrienden een paar oude visitekaarten van tandarts Dr. Karras in handen gekomen zijn, welker week, dik papier ze tot het gebruik op de wijze van een grammophoonplaat bijzonder geschikt gemaakt heeft.

Vermoedelijk hebben de heeren een voorbeeld genomen aan de Engelsche banknoten, die zooals bekend is ter controle met geheime teekens bedekt zijn, die, op een grammophoon gelegd, luide en duidelijk in menschelijke spraak hun echtheid aantoonen. . . .

Deze kaart is van een ouderen datum ; de andere, die u mij gegeven hebt, behelzen dreigementen tegen Dyschnikoff, die aan duidelijkheid en aan verschrikkelijkheid niets te wenschen overlaten. Jammer, dat we de kaarten der laatste dagen niet bezitten : jammer, dat mijnheer Dyschnikoff die heeft . . . . .

Ja, mijnheer Olsen, u heeft wel reeds geraden, wie de binnengekomen kaarten steeds zoo snel mogelijk tot zich genomen heeft — deze kaarten, die onder de onschuldige gedaante van een reclamekaart, dood en schrik in uw huis gebracht hebben — die aan u geadresseerd, doch voor Dyschnikoff bestemd waren. (Wordt vervolgd).

Herinneringsdiploma (z.g. Misrach) uitgegeven door het Joodsch Nationaal Fonds (Keren Kajemeth).

Onder de weinige instellingen, welke gedurende den wereldoorlog haar internationaal karakter ongeschonden behielden, neemt het Joodsch Nationaal Fonds (Keren Kajemeth Lejisroel) een belangrijke plaats in. Het is een der instellingen welke aan de Zionnistische beweging haar ontstaan te danken hebben en waarvan het streven ook voor hen, die niet aan deze beweging aangesloten zijn, sympathiek kan wezen. Het Joodsch Nationaal Fonds wil den opbloei van Palestina helpen bevorderen door de cultiveering van het land ter hand te nemen. Teneinde de daarvoor benoodigde middelen te verkrijgen geeft het J. N. F. verschillende herinnerings- en andere diploma's uit. Hierboven reproduceeren wij een z. g. Misrach. Dit hebreeuwsche woord beteekent Oosten en de platen zoo genoemd worden in de huizen der traditioneele joden aan den oostelijken wand opgehangen, omdat de gebeden met het gezicht naar het Oosten, waar eertijds de tempel stond, worden uitgesproken. Op deze platen worden ook wel de namen van afgestorvenen vermeld, voor wier zielerust men bidt. Ook het Misrach van het J. N. F. naar het ontwerp van den Oostenrijkschen schilder Wilhelm Wachtel in kleurendruk vervaardigd (bovenste foto) dient voor deze vermeldingen. Het eigenaardige daarbij is nu dat hij of zij die f 240.— in de kas van het J. N. F. stort zoo'n plaat ontvangt en het recht verwerft, dat voor hem op naam van den afgestorvene telkens wanneer de jaartijd van diens overlijden vervalt, 70 jaren lang een boom in Palestina wordt geplant. Hierdoor bereikt men dat de herinnering aan de dooden levendig blijft en de bebouwing van het land bevorderd wordt. Zij die één boom willen doen planten betalen hiervoor f 3.60 en ontvangen een klein diploma, in koperdiepdruk fraai uitgevoerd, dat wij hierbij (benedenste foto) reproduceeren. 100 boomen vormen een tuin en 1000 boomen een woud. Zoo zijn er reeds ongeveer 140.000 boomen geplant. De zetel van het Joodsch Nationaal Fonds is sinds den oorlog in 's-Gravenhage gevestigd.